

ma, waid selle kindla palwega, et Issand õnnistaks meie luggemist ja annaks rammo ja jõudo meie hinge ja waimule nenda, et meie saaksime mitte üksnes sanna-luggiad waid ka teggiad olla, et meie ust ikka saaks kindlamaks Jummal ja Jesusse Kristusse peäle, ning meid ka keige raskema kiusatamisse päwal lasseks julgeste meie taewase Issa abbi ja armo peäle lota. Kõl teie ka keik, kes teie sedda kirja loete, teate et mõndasuggused ristiusso-kogodussed Ma peäl leitakse ning et nende hulgast, meid, kes meie Gesti-maal ellame, Putterusse-usso-rahwaks nimmetakse, agga ei tea, kas paljo neid teie hulgas on, kes ka sedda teadwad, millal sesamma ristiusso walguis hakkas, meie Gestimurgas, koitma ja paistma, ja kes need waggad mehhed ja õppetajad on olnud, kes selle walguise eest hoolt ja murret on kaännud? Sedda teile teada anda, on siis praego minno nou, ja lodan et need waggad mehhed, kelle Saksa-kele kirjadedest minna sedda wälja kirjutan, sedda pahhaks ei panne, waid et nemmad minnoga sowiwad, et ka meie armsa Ma-rahwa tundminne Jummal sanna õsja-des woiks kaswada, ja sellepärrast minnule sedda wäljakirjutamist ei kela, olgo kül et minna isse ennast tunnen wägga nõdra kirja-teggia ollewad.

Sellesamma üllewel nimmetud ramato seest: „Putterusse ello ja temma sündinud asjad“ ollete

jo kuulnud, et Paawsti-usso rahwale lubba ep olnud Piibli ramato luggeda, ja kui olleks neile ka sedda lubba olnud, siis olleks wägga piisut rahwas leida olnud, kes olleks oskand sedda luggeda, sest wanna testamendi ramat olli, kui teie teate, Ebrea ja uus testament. Kreka-kele peäle ülles pandud, ja hiljamine said mõllemad testamenti ramatud Paddina-kele peäle ülles pandud, mis ka piisut rahwas oskas luggeda. Putterus siis olli essimenne, kes Piibli ramato Saksa-kele peäle ülles panni, kui ta omma waenlaste eest Wartpurri lossi olli põggenend, sesamma Saksa-kele Piibli ramat sai 1522 aastal, Mihkli ku sees, esimest korda trükki pandud. Ja jo mõnda aastaid enne, enne kui se Piibli ramat trükkitud olli, olli jo sesamma Putterusse ristiusso õppetuis, mis mitme walle-õppetusest puhhastud olli, jo meie Gestima siise omma selge ja puhta sannaga tungind. Rahhe ausa õppetajatte nimmed seiswad weel praego Tallinna sakste meles, kes esimesesed ollid meie pühha Ewangeliummi Putterusse puhhastud usso-tundmisse järrel Jummal sanna kulutada: Sakarias Husse, kes 1517 aastal Dlewesti kirriko peäl, ja Hindrik Bökhold, kes 1520 aastal Ma-kirriko peäl, ja Juhhan Lange, kes 1522 aastal Niggola kirriko peäl, Tallinnas õppetajad ollid. (Enne kui omma etteseatud asjast kirjotan, mõtlen